

Peimarin koulutuskuntayhtymä
Ammattiopisto Livia

Liite nro 11

Yhtymävaltuusto 19.6.2018

§ 12

TIETOTURVA- JA TIETOSUOJAPOLITIIKKA

Yhtymähallitus 15.5.2018

Yhtymävaltuusto 19.6.2018

ammattiopisto
Livia

SISÄLLYSLUETTELO

1	YLEISTÄ	1
2	POLITIIKAN SOVELTAMINEN JA LAAJUUS	1
3	TIETOTURVA	1
4	TIETOSUOJA	3
5	ORGANISOINTI JA VASTUUT	3
6	TIETOTURVALLISUUDEN JA TIETOSUOJAN TOTEUTTAMINEN	4
7	LAIT JA ASETUKSET	4
8	RIKKOMUKSET JA SEURAAMUKSET	5

1 YLEISTÄ

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka asiakirjana sisältää ne periaatteet, toimintatavat, vastuut, toimivallat, valvonnan ja seuraamusjärjestelmän, joita noudatetaan Peimarin koulutuskuntayhtymän toiminnoissa ja toimipaikoissa tietoturvan ja tietosuojan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Tietosuoja on olennainen osa tietoturvallisuutta, joka on puolestaan osa koulutuskuntayhtymän riskien hallintaa, sisäistä valvontaa ja turvallisuusjohtamista.

Tietojenkäsittely tukee koulutuskuntayhtymän palvelujen tuottamista ja palveluiden tehokkuus riippuu osaltaan tietojenkäsittelystä, sen toiminnan turvallisuudesta ja virheettömyydestä. Tietojenkäsittelyn turvallisuus on toiminnan jatkuvuuden ja palveluiden laadun kannalta erittäin tärkeää.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet sisältyvät henkilöstön tietoturvaohjeeseen ja mahdollisiin vastuualueittaisiin määräyksiin ja erillisohjeisiin. Nämä asiakirjat annetaan tiedoksi jokaiselle työntekijälle ja tietojärjestelmän käyttäjälle intranetin välityksellä.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan tietoturvaperiaatteet perustuvat kansallisiin, yleisiin ja toimialakohtaisiin tietoturvaa, henkilörekistereitä, hyvää tiedonhallintatapaa ja tiedon laatua ohjaaviin ja velvoittaviin säädöksiin, ohjeisiin ja standardeihin.

Peimarin koulutuskuntayhtymän viranhaltijat, työntekijät, opiskelijat ja luottamushenkilöt ovat sitoutuneet tietoturvan ja -suojan huomioivaan toimintaan ja toimivat tässä asiakirjassa julkaistujen periaatteiden mukaisesti.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka on voimassa toistaiseksi ja asiakirjaa voidaan tarvittaessa täydentää. Asiakirja on julkinen.

2 POLITIIKAN SOVELTAMINEN JA LAAJUUS

Peimarin koulutuskuntayhtymän tietoturva ja -suojapolitiikkaa sovelletaan kaikissa kuntayhtymän toiminnoissa. Poliittikkaa sovelletaan koko henkilöstöön, opiskelijoihin, koulutuskuntayhtymän ulkopuolisiin toimijoihin ja toimittajiin sekä muihin sidosryhmiin soveltuvien osin. Muiden sidosryhmien välisissä sopimuksissa ja tietosuojakäytäntöjen toteuttamisessa on vähimmäisvaatimuksena tämä politiikka ja tähän liittyvät ohjeet.

Tietoturvan ja tietosuojan hallintamenetelmät kohdistuvat kaikkeen tietojenkäsittelyyn sekä manuaaliseen että sähköiseen ja pitävät sisällään myös puhutun ja kirjoitetun tiedon.

3 TIETOTURVA

Tietoturvalla ja tietoturvallisuudella tarkoitetaan tietojen, tietojärjestelmien, tiedonvälityksen ja niitä käyttävien palveluiden turvaamista ja suojaamista siten, että tietojen olemassaolo, oikeellisuus, käytettävyys, luottamuksellisuus ja palveluiden jatkuvuus eivät vaarannu.

Tietoturva rakentuu:

- tiedon luottamuksellisuudesta (tiedot ovat vain niihin oikeutettujen henkilöiden ja organisaatioiden saatavilla eikä niitä paljasteta muille)
- eheydestä (tiedot eivät muutu tai tuhoudu laitteisto- tai järjestelmävirian tai inhimillisen toiminnan vuoksi)
- saatavuudesta (tiedot ja niiden muodostamat palvelut ovat niihin oikeutettujen henkilöiden käytettävissä tai saavilla silloin, kun niitä tarvitaan)

Tietoturvatavoitteen on varmistaa tietojen käsittelyn turvallisuus Peimarin koulutuskuntayhtymän toiminnassa. Tietoturvalisella toiminnalla taataan organisaation toiminnan häiriötön jatkuminen sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa. Tietojen turvaaminen toteutetaan riittävien hallinnollisten ja teknisten toimenpiteiden avulla.

Tietoturvatavoiminnan päämäärät:

- turvata toiminnalle tärkeiden tietojärjestelmien, tietoverkkojen sekä palveluiden oikeanlainen ja keskeytymätön toiminta sekä varmistaa että kaikki tieto, tietojärjestelmät ja palvelut ovat saatavilla ja hyödynnettävissä siihen oikeutetulle riittävän esteettömästi, vaivattomasti ja nopeasti
- estää tietojen luvaton ja luottamuksellisiin tietoihin pääsy henkilöiltä, joilla ei ole niihin riittäviä valtuuksia
- estää tietojen tahaton tai tahallinen tuhoaminen tai vääristyminen
- varmistaa, että tiedostoja käsitellään lakien, asetusten ja sopimusten mukaisesti
- varmistaa henkilöstön ja opiskelijoiden riittävä tietoturvaosaaminen ja sitouttaa henkilökunta hyvän tietoturvan toteuttamiseen

Tietoturvalisuuden toteutuksen keskeiset periaatteet ovat:

- organisaation niin paperisessa kuin sähköisessä muodossa olevat asiakirjat, tietovälineet ja tekniset laitteet ovat organisaation omaisuutta ja niiden käsittely saa tapahtua vain erikseen määritellyn ohjeistuksen mukaisesti
- kuntayhtymällä on erilliset, kirjalliset henkilöstön tietoturvaohjeet, joihin esimies perehdyttää jokaisen työntekijän työsopimuksen solmimisen tai toimeksiannon yhteydessä. Ohjeet löytyvät kuntayhtymän intranetissä.
- opiskelijoiden perehdyttäminen tietoturvaan ja tietosuojaan
- jokainen työntekijä noudattaa tietoturvalisuudesta annettuja ohjeita ja vastaa omalta osaltaan tietoturvalisuudesta Peimarin koulutuskuntayhtymässä

Tietoturvallisuus on osa normaalia jokapäiväistä toimintaa niin työpaikalla kuin sen ulkopuolellakin. Tämä edellyttää kaikilta työntekijöiltä ja luottamushenkilöiltä vastuullista toimintaa, tietoturvan ohjauksen ja valvonnan organisointia sekä turvallista teknistä ympäristöä.

Tietojen säilytyksestä on säädetty arkistolaissa ja niiden säilyttämisestä on erikseen annettu asetuksia ja ohjeita.

4 TIETOSUOJA

Tietosuoja on oleellinen osa tietoturvallisuutta. Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen ja muiden henkilön luottamuksellisten tai arkaluontoisten tietojen suojaamista.

Tietosuojalainsäädäntö edellyttää, että henkilötietojen käsittely on turvattava ja henkilötiedot on suojattava asiattomalta käsittelyltä. Henkilötietojen oikeellisuus on varmistettava, ne on pidettävä salassa ulkopuolisilta, niitä ei saa tuhota tai käsitellä asiattomasti ja niiden on oltava tarpeen mukaan käytettävissä.

Tietoja voivat käyttää ainoastaan niitä työssään tarvitsevat henkilöt ja työtehtävänsä suorittamisen edellyttämässä laajuudessa. Tietoja voi luovuttaa ainoastaan henkilön itsensä suostumuksella tai lainsäädännön nojalla. Tietoja säilytetään ja käsitellään siten, että ulkopuolisilla ei ole mahdollisuutta päästä tietoihin käsiksi.

Suojaamistoimet koskevat kaikkien sähköisessä, kirjallisessa tai muussa muodossa olevien henkilötietojen käsittelyä, siirtoa ja säilytystä riippumatta siitä, onko tietoihin kohdistuva uhka tahallinen tai tahaton, esimerkiksi järjestelmän vikaantuminen, tapaturma tai luonnonkatastrofi.

Lainsäädännössä säädetään monista oikeuksista, joita henkilöllä on omiin tietoihinsa liittyen. Henkilökunnan toimintaa ohjaavat lain ja määräysten mukaiset velvollisuudet ja oikeudet sekä viranomaisen hyvä tiedonhallintatapa, johon sisältyy vastuu omasta toiminnasta.

5 ORGANISOINTI JA VASTUUT

Peimarin koulutuskuntayhtymä noudattaa lakeja ja asetuksia sekä kehittää toimintaansa vastaamaan voimaan tulevia toimialan viranomaissuosituksia.

Ylin vastuu tietoturva- ja tietosuojapolitiikasta on yhtymävaltuustolla, jonka tehtävänä on valvoa kokonaisturvallisuutta, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteutusta.

Yhtymähallituksella on vastuu koko koulutuskuntayhtymän teknisen ja hallinnollisen tietoturvan järjestämisestä, kehittämisestä ja seurannasta sekä tietoturvatyön riittävästä resursoinnista. Toimintojen vastuuhenkilöt vastaavat oman tehtävänsä mukaisten vastuualueiden tietoturvasta sekä päättävät vastuualueeseensa kuuluvista kehittämistoiminnan tavoitteista, organisoinnista ja toimintavaltuuksista. Lisäksi toimintojen vastuuhenkilöt vastaavat vastuualueensa tietoturvasta.

Operatiivisen tietoturvan kehittämisestä, toteutuksen valvonnasta, tietoturvatietouden edistämisestä ja tietoturvallisesta toimintatavasta toimintayksikössä ja sen ostamissa palveluissa sekä raportoinnista vastaa koulutuskuntayhtymän johtaja.

Tietosuojavastaava on organisaation asiantuntija tietosuoja koskevissa kysymyksissä. Tietosuojavastaava koordinoi koulutuskuntayhtymän tietosuoja ja hänet tulee ottaa riittävän ajoissa mukaan kaikkien henkilötietojen suoja koskevien asioiden käsittelyyn.

Tietohallintopäällikkö vastaa yleisistä tietoturva-asioista tiedottamisesta toimintayksikön ulkopuolelle ja toimintayksikön sisällä yhteistyössä tietosuojavastaavan kanssa.

6 TIETOTURVALLISUUDEN JA TIETOSUOJAN TOTEUTTAMINEN

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan ohjeiden valvonta on tärkeä osa organisaation sisäistä valvontaa.

Johtoryhmä tekee tarvittaessa laajempia tietoturvan ja -suojan kartoituksia ja toimeenpanee kehittämistoimia havaittujen heikkouksien parantamiseksi yhteistyössä tietosuojavastaavan kanssa. Tarvittaessa voidaan käyttää asiantuntija-apua tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteuttamisen varmistamiseksi. Tietojärjestelmien päivittäisestä, operatiivisesta seurannasta, raportoinnista ja kehittämistoimista vastaa tietohallintopäällikkö yhteistyössä tietosuojavastaavan kanssa.

Jokainen tietoja käsittelevä työntekijä, tietojärjestelmien ja sovellusten ylläpitäjä ja käyttäjä on vastuussa tietoturvallisuuden toteuttamisesta omalta osaltaan. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaosaamista ylläpidetään ja lisätään tiedottein ja koulutuksin. Toimintojen vastuuhenkilöt valvovat oman tehtävänkuvansa mukaisten vastuualueiden tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteutumista. Toimintojen vastuuhenkilöiden tehtävänä on vastata siitä, että työntekijöillä on oikeudet tehtävän edellyttämässä laajuudessa tarvittaviin tietojärjestelmiin ja tietoihin. Toimintojen vastuuhenkilöt huolehtivat myös siitä, että muutokset työtehtävistä huomioidaan käyttöoikeuksissa ja työsuhteen päättyessä käyttöoikeudet järjestelmistä poistetaan.

Tietoturvaan liittyvissä uhkatilanteissa tietohallintopäälliköllä on oikeus sulkea tiedossa oleva tietoliikenneyhteys, järjestelmä, tunnus tai laite. Asianosaisia on viipymättä informoitava tehdyistä toimenpiteistä ja mahdollisista jatkotoimista.

7 LAIT JA ASETUKSET

Peimarin koulutuskuntayhtymän tietosuojan ja tietoturvan hallintakäytäntöjen tulee kaikilta osin noudattaa lakeja ja asetuksia, sopimusten velvoitteita ja turvallisuusvaatimuksia.

Lainsäädäntö suojaa henkilötietoja usein tarkemmin kuin muita organisaation käytössä olevia muita luottamuksellisia tietoja.

Tietosuojasta ja arkaluonteisten tietojen käsittelystä ja on säädetty useassa eri laissa, joista oleellisimpia tässä yhteydessä ovat:

- laki viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999)
- laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
- EU:n tietosuoja-asetus
- Tietosuojalaki (voimaan 25.5.2018)
- arkistolaki (831/1994)

8 RIKKOMUKSET JA SEURAAMUKSET

Jokainen Peimarin koulutuskuntayhtymän tietojenkäsittelyjärjestelmien käyttäjä on velvollinen noudattamaan hyväksytyjä tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa ja siihen perustuvaa tietoturvaohjetta sekä käyttösääntöjä ja erillisohjeita.

Peimarin koulutuskuntayhtymän tietosuoja- ja tietoturvapoliittikkaa sekä siihen liittyviä ohjeita vastaan havaitut rikkomukset raportoidaan välittömästi tietohallintopäällikölle erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Tietohallintopäällikkö on vastuussa rikkomusten raportoinnista organisaation johdolle ja tietosuojavastaavalle. Rikkomuksen tekijä voidaan saattaa edesvastuuseen teostaan ja häntä vastaan voidaan ryhtyä rikkomuksen vaatimiin toimenpiteisiin.